

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Hæres

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

ter Papam libros hæreticorum legere, & dare aliis licentiam possint legendi? Respondeo, dubium procedere de Cardinalibus, Episcopis, Inquisitoribus, & Generalibus Ordinum. Et

Libros hæreticorum legere, & dare licentiam aliis legendi potest Papa. Et S. Congregat. S. Officii talem.
42 Quoad Cardinales, Merolla ubi supra diff. 11. num. 147 tenet, eos non posse legere, & hanc sententiam esse probabiliorē. Unde videtur contrariam iudicare probabilem, *part. 5. tract. 2. resol. 16. §.* Nota tamen, circa medium. Et ex quo sequitur primò, Cardinales seorsim non posse facultatem legendi, & retinendi libros hæreticorum concedere. Nam hoc est plus. Concedere tamen potest Sacra Congregatio S. Officii, *part. 4. tr. 4. res. 46. in fine.*

Minimè verò Episcopi.
43 Sequitur secundò, Episcopos nec ipsos legere, nec aliis legendi licentiam concedere posse, & Cantora *qq. crim. c. 1. de her. n. 64.* putat, Episcopum legentem ab Inquisitoribus anathematizari posse, & id practicum esse per Inquisitorem Conquentem. Sed ego in hoc casu consulerem in Italia summum Pontificem, & in Hispania supremum Inquisitorem, *part. 4. tr. 8. res. 46. §.* Notandum est.

Inquisitores.
44 Sequitur tertio, hanc facultatem non habere Inquisitores D. namque Urban. VIII. in decreto, quod incipit *Apostolatus*, hanc facultatem penes solam Congregationem S. Officii reservavit. Ante hoc decretum Farinacius *de her. quæst. 180. n. 43.* cum aliis tenebant, Inquisitores & legere posse, & dare aliis licentiam legendi, quæ opinio procedere solum poterat de Inquisitore generali, non de aliis, stante Bulla Pauli V. posita in initio indicis expurgatorii. *part. 4. tract. 8. res. 46. & ex parte in res. 99.* Possunt nihilominus Inquisitores concedere licentiam legendi libros ab ipsis prohibitos. Quam licentiam qui haberet in Sicilia, non posset exercere in alio Regno, ut docet Portell. *verb. Libri prohibiti. n. 4.* Quamquam, quia talis licentia est gratiosa, & procedit ex facultate voluntaria, quæ exerceri potest extra territorium, contra sententiam Navarri *tom. 2. tit. de pris. conf. 6.* sit probabilis. *part. 4. tr. 8. res. 100.*

45 Tandem, hanc facultatem non habent Generales Ordinum ex privilegio Societatis: tum quia Societas huic privilegio in Congregatione Sancta renunciavit, tum etiam, quia D. N. in cit. decreto revocat omnes tales facultates concessas per litteras Apostolicas: aut aliter quomodocumque, *part. 4. tract. 8. res. 99.* Et hanc sententiam securiorem esse & consulendam ait Lezaba in *Compend. cap. 18. n. 46.* Sed Peytinus in *dictam consuetud. Pauli V. n. 10.* existimat non revocari, quia Pontifex loquitur tantum de licentiis concessis personis particularibus, non de privilegiis Regularium. Quæ opinio si vera esset, hanc facultatem exercere etiam possent Inquisitores, qui ad hoc habebant privilegium non personæ, sed dignitati concessum. *part. 5. tractat. 13. resol. 49.*

Vide verb. *Excommunicatio Bulla Cane*, ubi multa.

H A E R E S.

Quinam hæres institui possit, vel debeat, vide verb. *Testamentum. Tenetur* et Circa obligationem solvenda legata, *ficere inventarium. Legatum.*

1. Hæres in adeunda hæreditate tenetur efficere inventarium, sub pœna solvendi debita, & legata testatoris, etiam si vires hæreditatis excedant, cap. *Reynald. de test. c. l. fin. C. liberz.* Sed hoc procedit in foro externo, in quo per hoc præsumitur, vel hæreditatem fraudare, vel cum creditoribus, & legatariis contrahere iuxta l. *apud Iulian. §. fin. ff. ad Trebell.* non in interno, in quo creditur pœnitenti, si absit fraus, &c. Valerius *verb. hæreditas diff. 2. n. 3. part. 1. tract. 20. resol. 27. §. Cum igitur, & part. 3. tract. 5. res. 56. §. Et eadem.*

2. Porro hæres antefertur omnibus creditoribus circa expensas funeris defuncti. Vide Molfet. *tom. 2. tractat. 13. fertur omnibus cre-* *cap. 8. numero 43. & nos verb. Debitor. n. 9. part. 5. tractat. 3. resol. 116.* In bonis au-

scm

*In primo-
genitus,
vel uxor
non tenen-
tur soluere
debita pa-
tris, & ma-
iorem bo-
nis maio-
ratus, vel
dotis.
Etiam si in
ipforum be-
neficium
conuersa
fuerint.*

tem maioratus vel aliter viaculatis, se-
cundum Egundez. in dec. tom. 1. lib. 4.
cap. 2. num. 36. & cap. 9. num. 10. succedit
cum onere soluendi debita patris con-
tracta ad familiam sustentandam, siue
maioratus per certiam personam ad il-
lum perveniat siue à parentibus institu-
tus sit ante, vel post debita contracta:
nam ea debita conuersa fuerunt in utili-
tatem filii primogeniti: si enim pater
non invenisset illa credita, oportuisset
bona vinculata magis ac magis oppri-
norare in damnum ipsius primogeniti,
qui cum illa bona accipiat ex causa lu-
crativa in eum creditoribus compèrit
actio l. his filii ff. de cond. indeb. ex gloss.
ibi verb. proficit. Accidit, quòd filii di-
vites tenentur alere patrem pauperem
cum tota familia: ergo primogeniti di-
vites ex bonis maioratus tenentur sol-
vere debita contracta à patre, ad ipsos,
& familiam sustentandam. Dicendum
tamen, nec primogenitum de bonis ma-
ioratus, nec uxorem de suis bonis do-
talibus teneri soluere debita patris, &
vili, pro ipsorum sustentatione contra-
ctis. Nam nec ipsi acceperunt à credi-
toribus pecunias, nec alter nomine ip-
sorum accepit. Et stiam ac pater, & vir
mutuum accepit, factus est pecunie
dominus, unde familia accipit ab illo
tanquam à vero domino, ac proinde nõ
tenetur restituere. Præsertim, quòd
actio mutui est personalis, & non tran-
sit ad eos, ad quos mutui beneficium
pervenit, l. item cui 13. C. de action. & obli-
gat. unde nec sunt obnoxia restitutioni
localia, & vestes, quæ maritus mutua-
pecunia emit, & uxori tradidit, quam-
vis adhuc extant: quia nimirum actio
mutuantis non est ad rem mutuo emp-
tam, sed tantum ad personam mutuatam.
Et ita hanc sententiam docet San-
chez de matrimen. lib. 9. disputat. 4. nu. 28.
& 29. & alii. Aliqui tamen dicunt,
successorem in maioratu teneri soluere
debita contracta ab illo, qui maiora-
tus an pos- tum instituit, ante institutionem, quia
si de hare- illa bona erant debitis hypothecata, &
disate dis- alioqui posset quis maioratum instituere
poneret re in fraudem creditorum. pars. 6. tractat.

7. resolutione 20. Advertè hic, quòd in
dubio, an fideicomissum expiret, an hæ-
reditas ad alios transmitti debeat, po-
test hæres ultimus vocatus de hæredi-
tate disponere, secundum Homobon.
volum. 2. part. 2. respect. 26. quia in dubiis
melior est conditio possidentis, part. 3.
tractat. 4. resolutione 73. Hæredes occiso-
res damnati ad mortem ad nullam re-
stitutionem tenentur. Vide verb. Resti-
tuere, in. 47.

3 Hæres institutus ab aliquo, ut re-
stituat hæreditatem postea filio spurio,
potest sibi retinere, & non restituere,
cum spurio sit incapax hæreditatis
Martin. de S. Ioseph. tenetur tamen a-
lere filios, & dotare filios obligatione
paterna, quamvis sit spurii. Valqu. &
non peccant parentes similes hæredes
instituire. Molin. Potest tamen con-
stituire hæredem maritum filie spu-
riæ, & uxorem filii spurii, S. Ioseph. sic
etiam pater si sit Sacerdos potest dotare
filiam loco alimentorum, Card. de Lugo
& alii. part. 10. tract. 18. ref. 19.

*Hæres po-
test sibi hoc
modo insti-
tutus reti-
nere hæ-
ditatem,
& alere,
& dotare
filios spu-
rios, etiã si
pater sit
Sacerdos.
Potest in-
stitui ma-
ritus, &
uxor filio-
rum spu-
riorum.*

HOMICIDIVM.

Vide etiam occidere inuasorem.

1 Filius potest occidere patrem,
quando ab ipso ultra metam à
legibus præscriptam male tractatus est,
cum moderamine inculpate tutele.
Gasp. Hurtad. part. 8. tr. 7. ref. 41.

*Licet occi-
dere patrem
cum mode-
ramine,
&c.*

2 Filius potest occidere patrem ban-
nitum, quando ab eo nocivus Reipu-
blicæ, ut alio modo eam liberare non
possit, nisi manu propria eam occidat,
in alio casu non potest. Hurtad. ibid.
refol. 42.

*Etiam bñ-
nitium.*

3 Speculativè loquendo, non præ-
sunt, qui sine causa, & iniuste in carce-
rem est coniectus (non autem qui fini-
git) & evidens periculum vitæ evadere
non possit, custo des licitè occidere po-
test, maximè si scit illum iniuste detine-
ri & mortem illi parati. Obrechtus. I-
dem dicendum est de satellitibus scien-
tibus

*Speculati-
vè loquen-
do.*

*In dubio,
an fidei-
commissum
aspiret hæ-
res ulsi-
mus voca-
tus an pos-
sit de hare-
ditate dis-
ponere.*